

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Prishtinë, më 4 tetor 2021
Nr. ref.: RK 1858/21

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI90/21

Parashtrues

Reshad Zherka

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit [03/44/19]
të Agjencisë Kadastrale të Kosovës, të 8 shkurtit 2019**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

përbërë nga:

Gresa Caka-Nimani, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është parashtruar nga Reshad Zherka nga Komuna e Gjakovës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës).

Vendimi i kontestuar .

2. Parashtruesi i kërkesës e konteston Aktvendimin [03/44/19] e Agjencisë Kadastrale të Kosovës, të 8 shkurtit 2019.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të kontestuar të Agjencisë Kadastrale të Kosovës, përmes së cilit, sipas pretendimit të parashtruesit të kërkesës, i janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të tij të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNj).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në paragrafin 4, të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe në paragrafin 7, të nenit 113 [Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), në nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 32 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatë

5. Më 14 maj 2021, parashtruesi i kërkesës përmes postës e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
6. Më 18 maj 2021, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani gjyqtare raportuese. Të njëjtën ditë, Kryetarja caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Bajram Ljatifi (kryesues), Safet Hoxha dhe Radomir Laban.
7. Më 25 maj 2021, bazuar në pikën 1.1 të paragrafit 1 të nenit 9 (Përfundimi i mandatit para kohës) të Ligjit dhe rregullit 7 (Dorëheqja e gjyqtarëve) të Rregullores së Punës, gjyqtari Bekim Sejdiu paraqiti dorëheqjen e tij nga pozita e gjyqtarit pranë Gjykatës Kushtetuese.
8. Më 27 maj 2021, Gjykata e njoftoi parashtruesin e kërkesës për regjistrimin e kërkesës. Në të njëjtën ditë, Gjykata e njoftoi Agjencinë Kadastrale të Kosovës për regjistrimin e kërkesës dhe i dërgoi një kopje të kërkesës.
9. Më 8 qershor 2021, Kryetarja e Gjykatës, Arta Rama-Hajrizi, përmes Vendimit Nr. KI90/21, caktoi gjyqtarin Nexhmi Rexhepi si gjyqtar raportues në vend të gjyqtarës Gresa Caka-Nimani.
10. Më 26 qershor 2021, bazuar në paragrafin (4) të rregullit 12 të Rregullores së punës dhe Vendimit të Gjykatës [KK-SP-71-2/21], gjyqtarja Gresa Caka-Nimani

morri detyrën e Kryetares së Gjykatës, ndërsa bazuar në pikën 1.1 të paragrafit 1 të nenit 8 (Përfundimi i mandatit) të Ligjit, Kryetarja Arta Rama-Hajrizi përfundoi mandatin e Kryetares dhe të gjyqtares së Gjykatës Kushtetuese.

11. Më 8 shtator 2021, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

12. Parashtruesi i kërkesës parashtron kërkesës për herë të dytë në gjykatë por për raste të ndryshme.
13. Më 27 tetor 2016, Përmblyesi Privat, Gjokë Radi, në Gjakovë nxori Urdhrit [P.NR.634/14] për regjistrim të disa njësive kadastrale në emër të Raiffesien Bank me seli në Prishtinë.
14. Përmblyesi Privat, përmes Urdhrit të lartcekur parashtrroi kërkesë në Komunën e Gjakovës për bartje-posedim të njësive kadastrale në regjistrin e paluajtshmërive.
15. Më 22 nëntor 2018, Zyra Kadastrale e Komunës së Gjakovës përmes Vendimit [11/940/01/31136] zbatoi Urdhrit [P.NR.634/14].
16. Më 3 dhjetor 2018, parashtruesi i kërkesës paraqiti ankesë në Zyrën Kadastrale në Gjakovë kundër Vendimit [11/940/01/31136] me arsyetimin se organi përmblyes ka përmbysur procedurat ligjore për ta bërë bartjen e pasurisë dhe janë zbatuar ligjet e shfuqizuara.
17. Më 11 dhjetori 2018, Zyra Kadastrale në Komunën Gjakovës përmes Vendimit [11/016/01/-32651/18] refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës si të pabazuar.
18. Më 14 janar 2019, parashtruesi i kërkesës paraqiti ankesë në Agjencinë Kadastrale të Kosovës kundër Vendimit të lartcekur me arsyetimin se është nxjerrë në kundërshtim me ligjet e aplikueshme dhe i propozoi kësaj të fundit që të aprovojë ankesën e tij.
19. Më 8 shkurt 2019, Agjencia Kadastrale e Kosovës përmes Aktvendimit [03/44/19] refuzoi ankesën e parashtruesit të kërkesës me arsyetimin se parashtruesi i kërkesës nuk e ka shfrytëzuar të drejtën e ankesës në Gjykatën e Apelit kundër Urdhrit [P.NR.634/14] dhe si rezultat i kësaj Zyra Kadastrale në Komunën e Gjakovës ka qenë e obliguar që ta zbatojë.
20. Në fund të arsyetimit, Agjencia Kadastrale e Kosovës këshilloi parashtruesin e kërkesës si në vijim:

“Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesa. Kundër këtij aktvendimi mund të ushtrohet padi në Gjykatën Themelore në Prishtinë - Departamenti për Çështje Administrative, në afatin prej 30 ditësh nga dita e marrjes së aktvendimit.”

21. Më 18 qershor 2019, parashtruesi i kërkesës paraqiti kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë në Zyrën e Kryeprokurorit të Shtetit me pretendimin për shkelje të dispozitave të procedurës kontestimore, detyrimore dhe përmbarimore.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

22. Parashtruesi i kërkesës pretendon se Aktvendimi i kontestuar është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të përcaktuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNj.

23. Në lidhje me këtë, parashtruesi i kërkesës pohon:

“Të nderuar, ju drejtohem lidhur me kundërligjshmëritë të cilat e kane shoqëruar procesin e që filloj të demonstroj certifikatën e Kadastrës e njëjta përkundër faktit që ligji në fuqi tregon se ne moshën 65 vjeçare dilet ne pension, dhe kjo dokumentohet nga dokumenti bashkëlidhur Afërdita Lama ka lindur me dt.18.tetor 1953 prandaj nga përvoja noteriale çdo person mbi moshën 65 vjet kërkohet mendimi i psikiatrit, e njëjta drejtoreshe ka lëshuar vendime të nënshkruara nga ana e saj si Drejtoreshe për Kadastër Gjeodezi dhe Pronë edhe përkundër faktit se ligji nuk lejon një gjë të tillë. Ndërsa sipas Ligjit të punës, respektivisht tek neni 67 apo Ndërprerja e Kontratës së Punës sipas fuqisë ligjore: 1.4. kur i punësuari e mbush moshën e pensionimit, prej gjashtëdhjetë e pese (65) vjeç; Andaj kërkojmë nga Gjykata Kushtetuese të veproji sipas ligjeve dhe praktikës së përgjithshme gjyqësore duke anuluar vendimet të cilat kane rrjedhura pas moshës 65 vjeçare, respektivisht vendimet me nr.2291118 e dt.22.11.2018, e dt.03.12.2018. e dt.11.12.2018, me nr.03/44/19 e dt.08.02.2019, Certifikata e Pronësisë me nr.3200-20 e dt.24.12.2020.”

24. Në fund, parashtruesi i kërkesës kërkon nga Gjykata *“Të anulohen dhe të shpallen të kundërligjshme certifikata dhe vendimet e Kadastrës dhe gjendja të kthehet në piken zero”*.

Pranueshmëria e kërkesës

25. Gjykata fillimisht shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë, të parashikuara me Ligj dhe të specifikuara më tej me Rregullore të punës.

26. Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7, të nenit 113 të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

“(1) Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

(7) Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë,

mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

27. Gjykata gjithashtu i referohet kriterëve të pranueshmërisë, siç parashikohen me Ligj. Në lidhje me këtë, Gjykata së pari i referohet nenit 47 [Kërkesa individuale], që parasheh:

Neni 47
[Kërkesa individuale]

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.

2. Individit mund ta ngrit kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

28. Gjykata po ashtu i referohet rregullit 39 (1) (b) të Rregullores së punës, që specifikon:

“(1) Gjykata mund ta konsiderojë një kërkesë të pranueshme nëse:

[...]

(b) janë shteruar të gjitha mjetet efektive të përcaktuara me Ligj kundër aktgjykimit ose vendimit të kontestuar.”

29. Gjykata rikujton se rregulli për shterimin e mjeteve juridike, sipas nenit 113.7 të Kushtetutës, nenit 47 të Ligjit dhe rregullit 39 (1) (b) të Rregullores së punës, i obligon personat fizikë dhe juridikë që dëshirojnë të paraqesin rastin e tyre në Gjykatën Kushtetuese që së pari të shfrytëzojnë mjetet juridike efektive që janë të disponueshme, kundër një aktgjykimi ose vendimi të kontestuar.
30. Në këtë mënyrë, organeve administrative dhe gjykatave të rregullta u jepet mundësia që të parandalojnë dhe korrigjojnë shkeljet eventuale kushtetuese përmes procedurave të rregullta administrative dhe gjyqësore, para se rasti të vijë në Gjykatën Kushtetuese. Ky rregull bazohet në supozimin se rendi juridik i Kosovës siguron mjete juridike efektive për parandalimin, përkatësisht korrigjimin e shkeljeve të të drejtave kushtetuese. Ky është një aspekt i rëndësishëm i karakterit subsidiar të mekanizmit të drejtësisë kushtetuese (shih, ndër të tjera, rastet e Gjykatës: KI67/19, parashtuese *Hajrije Rina Zhitija Ajeti*, Aktvendim për papranueshmëri i 30 shtatorit 2019, paragrafi 34; KI09/19, parashtues *Leutrim Hajdari*, Aktvendim për papranueshmëri i 16 marsit 2020, paragrafi 36; KI30/17, parashtues *Muharrem Nuredini*, Aktvendim për papranueshmëri i 7 gushtit 2017, paragrafi 35; dhe KI94/14, parashtues *Sadat Ademi*, Aktvendim për papranueshmëri, i 17 dhjetorit 2014, paragrafi 24).
31. Në lidhje me këtë, Gjykata vë në dukje qëndrimin konsistent se mekanizmi mbrojtës për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese nga Gjykata Kushtetuese ka karakter subsidiar, në raport me sistemin e rregullt gjyqësor (shih rastin e

Gjykatës Kushtetuese nr. KI15/16, parashtruesi i kërkesës *Ramadan Muja*, Aktvendim për papranueshmëri i 16 marsit 2016, paragrafi 42).

32. Në këtë sfond, Gjykata thekson se në bazë të nenit 113.7 të Kushtetutës, parashtruesi i kërkesës duhet të ketë mundësi të shfrytëzojë mjetet juridike të cilat janë të disponueshme dhe të mjaftueshme për të korrigjuar shkeljet e pretenduara kushtetuese. Ekzistimi i mjeteve juridike në fjalë duhet të jetë mjaft i sigurt jo vetëm në teori, por edhe në praktikë, dhe nëse nuk është kështu, atëherë këtyre mjeteve juridike do t'u mungojë disponueshmëria dhe efektiviteti i nevojshëm. Kjo është në përputhje edhe me praktiken e GJEDNJ, lidhur me detyrimin e parashtruesëve të kërkesave për të shterruar mjetet juridike (shih, *inter alia*, *Vernillo kundër Francës*, paragrafi 27 i Aktgjykimit të GJEDNJ-së, të 20 shkurtit 1991, dhe *Dalia kundër Francës*, paragrafi 38 i Aktgjykimit të GJEDNJ-së, të 19 shkurtit 1998).
33. Rrjedhimisht, Gjykata duhet të shqyrtojë nëse mjetet juridike janë shterruar dhe, nëse jo, a kishte parashtruesi i kërkesës në dispozicion mjet juridik efektiv, në teori dhe praktikë. Pra, Gjykata duhet të sigurojë që mjeti juridik ka qenë i qasshëm dhe ka ofruar mundësi të arsyeshme të korrigjojë shkeljet eventuale kushtetuese të pretenduara nga parashtruesi i kërkesës në Gjykatën Kushtetuese (shih, po ashtu, rastin e lartcekur të Gjykatës nr. KI41/20, parashtrues i kërkesës *Shaqir Krasniqi*, paragrafi 23; dhe shih, *inter alia*, *Civet kundër Francës*, paragrafët 42-44 të Aktgjykimit të GJEDNJ-së, të 28 shtatorit 1999).
34. Megjithatë, në rastet kur mjeti juridik parashikohet me ligj, i takon parashtruesit të kërkesës të provojë që mjeti juridik i parashikuar me ligj ishte shterruar, apo për ndonjë arsye ishte i pa qasshëm dhe joefektiv në rrethanat konkrete të çështjes, apo se kanë ekzistuar rrethanat e veçanta për shkak të të cilave parashtruesi lirohet nga kërkesa e shterimit të mjeteve juridike.
35. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kundër Aktvendimit të kontestuar [03/44/19] të Agjencisë Kadastrale të Kosovës, të 8 shkurtit 2019, ekziston mundësia e ushtrimit të ankesës, si mjetit efektiv juridik. Kështu, Gjykata vë në dukje se Vendimi i kontestuar, në udhëzimin juridik, sqaron se "*Kundër këtij aktvendimi mund të ushtrohet padi në Gjykatën Themelore në Prishtinë - Departamenti për Çështje Administrative, në afatin prej 30 ditësh nga dita e marrjes së aktvendimi*".
36. Gjykata thekson se parashtruesi i kërkesës nuk ka argumentuar se mjeti juridik i referuar në Aktvendimin e kontestuar – gjegjësisht padia pranë Gjykatës Themelore në Prishtinë – nuk ka qenë i qasshëm dhe efektiv në rastin e tij.
37. Rrjedhimisht, Gjykata vjen në përfundim se kërkesa e parashtruesit të kërkesës duhet të deklarohet e papranueshme, për shkak se parashtruesi i kërkesës nuk i ka shterruar mjetet juridike në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenet 20 dhe 47 të Ligjit dhe rregullin 39 (1) (b) të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, me nenet 20 dhe 47 të Ligjit dhe me rregullin 39 (1) (b) të Rregullores së punës, më 8 shtator 2021 njëzëri

VENDOS

- I. TË SHPALLË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJE këtë vendim palëve;
- III. TË PUBLIKOJE këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Nexhmi Rexhepi

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Gresa Caka-Nimani